

самопідготовки курсантів: деконструкція повідомлень; «бокове» читання; розгорнутий аналіз медіаресурсів; створення різноманітних медіапродуктів; пошук «правди» у рекламі, каналах месенджерів, на сайтах тощо. Навіть під час повітряних тривог, знаходячись в укритті, можна використовувати час для формування й удосконалення критичного сприйняття інформації, використовуючи, наприклад, формат дискусії, прийом «Бортовий журнал», методи «Шість капелюхів» та «Логічний ланцюжок», метод дзеркал та вікон, методику «Fishbone», вправу «Акваріум» тощо.

Як зазначив Дж. Поттер, «підвищуючи власну медіаграмотність, людина отримує чіткіше уявлення про межу між реальним світом і світом, що створили для неї масмедіа».

Кузнецова Катерина Юріївна

старший викладач кафедри теоретичної і практичної філософії

імені Й.Б. Шада ХНУ імені В.Н. Каразіна,

кандидат філософських наук

e-mail: dolgopol.catherine@gmail.com

ОСВІТНІ МОДЕЛІ СУЧАСНОГО ПУБЛІЧНОГО ФІЛОСОФСЬКОГО ДИСКУРСУ

Академічне викладання філософії є публічною практикою, тож у цьому сенсі викладач є певною мірою публічним філософом. Сучасна криза державної освіти на всіх рівнях привела до стрімкого зростання запиту на позаакадемічну, неформальну освіту, зокрема філософську. Як реакція на цей запит з'являється велика кількість курсів, що завдяки інформаційно-комунікаційним технологіям, є доступними не лише для здобуття філософських, а й інших знань. Наразі віртуальний простір для філософської освіти є так само доступним, як і для будь-якої іншої. Розширення майданчика від університетської аудиторії до онлайн-платформ і масових відкритих онлайн-курсів зробило філо-

софську науку більш доступною для пересічних громадян, які займаються самоосвітою або ж удосконалюють фахові компетентності.

На сьогодні відомі різні освітні моделі вивчення філософії. До прикладу, платформа «OpenCilture» (www.opencilture.com) має близько двохсот безплатних курсів із філософії, поповнюють її як університети, так і окремі автори. Іншим прикладом філософської просвіти є діяльність громадської організації «Новий Акрополь» (www.newacropolis.org.ua), започаткована 1957 року, в Україні діє з 1991 року; цей заклад неформальної освіти так само є прикладом сучасної публічної філософії. Ще один варіант стратегії інтеграції філософії в освітній простір України бачимо у форматі, запропонованому Інститутом релігійних наук св. Томи Аквінського, що, на відміну від попередніх прикладів, позиціонує філософську освіту як формальну, має бакалаврську та магістерську освітні програми з правом видавати випускникам дипломи, підтверджені Папським університетом. Інший варіант філософської освітньої моделі існує в Києво-Могилянській бізнес-школі (КМБШ), яка пропонує бізнес-освіту для топменеджерів і володарів бізнесу, тобто самодостатніх людей. Примітно, що дороговартісне навчання передбачає вагому гуманітарний складник: один день кожного модуля (так званий «5-й день») – це день гуманітарних студій, присвячених мисленню, творчості й морально-етичному стрижню управління.

Важливо підкреслити, що в класичних університетах при формальному навчанні здобувачі освіти мають можливість відвідувати курси дипломованих фахівців-філософів, які мають встановлені ліцензійними вимогами відповідності посадам науково-педагогічних працівників. Під час неформальної філософської освіти лекторами, авторами успішних проєктів можуть бути політики, релігійні діячі, бізнесмени, молоді фахівці, недавні випускники університетів, наприклад, цикл зустрічей із визнаними в наукових колах філософами і їхніми колегами-початківцями, що організовує мережа книгарень «Є» та ін.

Великою проблемою на сьогодні залишається якість перекладених першоджерел, їх обмежена кількість та доступність, що значно

ускладнює як роботу з текстом в класичному університеті, так і будь-яким альтернативним способом. Філософське знання цікавить передусім прикладним характером, що неможливо уявити без ґрунтовної роботи з текстом. Виступи, бесіди, дискусії, круглі столи та інші форми проведення занять набувають науковості, доказовості за рахунок цитування уривків з філософських текстів та їх аналізу.

Отже, різноманіття освітніх моделей для здобуття філософських знань доводить, що філософія вийшла за межі університетських аудиторій і стала більш доступною в неформальних осередках завдяки інформаційно-комунікаційним технологіям.

Кушнарєва Марина Романівна

*магістрантка I курсу другого магістерського рівня освіти
ОП Середня освіта (Мова і література (англійська, німецька))
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»*

(м. Слов'янськ – м. Дніпро, Україна)

e-mail: marina.kushnareva033@icloud.com

Маторіна Наталя Михайлівна

*кандидат філологічних наук, доцент,
докторант кафедри полоністики і перекладу
факультету філології та журналістики*

Волинський національний університет імені Лесі Українки

(м. Луцьк, Україна)

e-mail: n.m.matorina@gmail.com

**ДО ПИТАННЯ ПРО АВТОРИТЕТНІ ДЖЕРЕЛА
СУЧАСНОГО ДИДАКТИЧНОГО МАТЕРІАЛУ
(у контексті вивчення зарубіжної літератури в ЗЗСО)**

Основне проблемне питання щодо організації навчально-виховного процесу із зарубіжної літератури в закладах загальної середньої освіти – це питання щодо пошуку джерел сучасного дидактичного матеріалу – актуального, авторитетного й цікавого для здобувачів освіти.